

Sunuş

İçinde bulunduğumuz zamanlar bizleri sanat ve gündelik yaşam ilişkisini daha önce düşünmediğimiz biçimlerde düşünmeye zorluyor. Tarih boyunca insan yaşamı için en önemli kaynaklardan birisi olagelen sanatın hastalık, çaresizlik ve umutsuzluklarla çevrelenen gündelik yaşamlarımızda öncekilerden çok farklı bağlamlarda ortaya çıktığına şahit oluyoruz. Daha önce deneyimlemediğimiz yalnızlık biçimleriyle başa çıkabilmek için, konser salonları yerine apartman balkonlarını, sinemalar yerine televizyon ekranlarını, tiyatro salonları yerine video platformlarını koymaya çalışıyor, kültür sanat kurumlarının düzenlediği etkinliklere akıllı telefonlar aracılığı ile erişim sağlıyoruz. Bu yoğun çabanın ardında sanatın imkân verebileceği olası kaçış olanakları yatıyor: Gündelik yaşamımızda bulmakta zorlandığımız tellerler için sanat dünyalarına sığınıyoruz.

Sanat dünyalarına ulaşmak için bu dünyadan ayrılmak gerekir. Sanat deneyiminden bahsedilirken sıklıkla seyahat metaforlarına başvurulmasının bir nedeni de budur. Çoğu durumda, sanat deneyimi, sıradan, günlük olandan çok düşsel/dini olanla eş tutulur. Örneğin, ibadet mekânları gibi klasik müzik konser salonları da ideal dinleme koşullarını asıl olarak dinleyicilerini sıradan/günlük dünyalarından uzaklaştırarak oluştururlar. Benzer şekilde, sinemanın “büyüsü” karanlık sinema salonunda, “düşler perdesi” karşısında gündelik yaşamlarını salonun kapısında bırakan izleyiciler üzerinde işler. Yaygın olarak gözlemlenen benzeri yorumlarda gündelik yaşam, sanat bağlamında bir başlangıç ve -nihayetinde istemeden de olsa, geri dönülen- bir varış noktası olarak kabul görmektedir. Oysa, dönüştürücü bir deneyim olarak sanatın, sıradan yaşamın tekdüzeliğinin karşısında konumlandırılması doğru değildir. Sanat deneyimi birey için yaratıcı süreçlere işaret eder. Bu yaratıcılığı kavrayabilmek ve sanat merkezli etkileşim süreçlerini daha iyi kavrayabilmek için estetik deneyimi bütünsel bir yaklaşımla ele almak gereklidir.

1934 tarihli kitabı *Art as Experience*'in girişinde sanat deneyimini bir çiçek örneğiyle anlatan John Dewey, bir çiçeğin rengiyle, kokusuyla herhangi birisinin hoşuna gidebileceğini, çiçeğin güzelliğinden haz duymak için bitkiler hakkında kuramsal bilgiye ihtiyaç duyulmayacağını söyler: Bitkinin çiçek açmasını kavramaya çalışan birisi ise kaçınılmaz olarak toprak, hava, su ve günışığı arasındaki etkileşimi, bitkinin içinde yer aldığı çevresel koşulları anlamaya koyulacaktır. Sanatsal deneyimin temel unsurlarından birisi olan güzelliği fark etmek ve bu güzelliğin keyfine varmak için çok fazla düşünsel çaba göstermeye gerek duymayız. Ancak, bu eser çevresinde

gelişen süreci anlamak için eserin içinde bulunduğu çevresel koşullar, aktörler, eylemler, bağlamlar gibi öğelerden oluşan etkileşim alanlarının dikkate alınması kaçınılmazdır. Sanatı merkeze alan eylem çerçevelerini kavrama girişimi, öğeler arası ilişkiselliği önceleyen yoğun bir çabaya işaret eder.

Farklı biçimlerde tanımlamak mümkün olsa da, sanat deneyimi asıl olarak bir iletişim sürecidir; bu yönüyle de iletişim bilimleri açısından önemli bir çalışma alanıdır. Bu doğrultuda, Gündelik Yaşamda Sanat Deneyimi temalı bu özel sayıda yer alan yazılar, gündelik yaşamla kurulan ilişki bağlamında, sanat deneyimi çevresinde gözlemlenen farklı etkileşim süreçlerine odaklanıyorlar. Gündelik yaşamın estetik ekolojisini değişik yönleriyle keşfetmeyi amaçlayan yazarların çalışmalarının her biri farklı bir etkileşim çerçevesini ele alıyor.

İlk yazı Ceren Acun'a ait. Ceren Acun, hafıza mekânlarını sundukları estetik deneyim çerçevesinde ele alıyor. Yaratıcı bilgi edinme ve hatırlama biçimlerini örneklerle tartışmaya açan Acun yazısında hafıza mekânlarındaki etkileşimsel öğrenme ortamlarını karşı-hafıza ve yaratıcı hatırlama kavramları ile değerlendiriyor.

İkinci yazıda ise Nilay Dursun pandemi döneminde özel müzelerde yaşanan dijital dönüşümü konu alıyor. Sanat kurumlarında çalışan medya ekiplerinin pandemi dönemindeki deneyimlerini odağa alan Dursun aynı zamanda müzelerin dijital faaliyetlerine de ışık tutuyor. Nilay Dursun, yaptığı değerlendirmede müzelerin dijital faaliyetlerinin kalıcı olup olmayacağını sorguluyor.

Müzik deneyimi ve iletişimsel eylem ilişkisini genç yetişkinler üzerinden ele alan Sümeyra Soydaş yazısında gündelik yaşamda sanatı deneyimlemenin en şeffaf hallerinden birisi olarak nitelediği sokak müziğinin önemine dikkat çekiyor. Kentsel mekânda uzlaşma alanları yaratan müziğin genç yetişkinlerin sosyalleşmelerine nasıl katkı sağladığına değiniyor.

Bu sayının son yazısında ise Yaşar Şekerci, güncel bir uygulamadan yola çıkarak yazısında müzik ve sesin güncel meditasyon deneyimleriyle nasıl iç içe geçtiğini gösteriyor. Çalışmasında kullanıcıların uygulama deneyimlerini değerlendiren Şekerci, meditasyon uygulamaları için temel öğeler olarak öne çıkan ses ve müzik konusunda tercihlerin nasıl gerçekleştiği konusunda bir keşif çalışması sunuyor.

Asıl olarak geçtiğimiz yıl yayımlamayı planladığımız bu sayıda pandeminin getirdiği koşullar sebebiyle gecikmeler yaşadık. Bizlerle paylaştıkları çalışmalar yanında sabırları için yazarlarımıza teşekkürü borç biliriz. Değerlendirmeleriyle dergimize ve yazarlarımıza çok büyük katkıları olan hakemlerimize ve bu sayının gerçekleşmesinde emeği geçen dergi ekibine ise minnetlerimizi sunuyoruz.